

Sygn. akt: I C 558/20

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 grudnia 2020 roku

Sąd Rejonowy w Golubiu-Dobrzyniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Krzysztof Rogalewicz

po rozpoznaniu w dniu 31 grudnia 2020 roku w Golubiu-D.

n posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko A. M.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej **A. M.** na rzecz powoda (**...**) **Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.** kwotę **1.917,44 zł** (jeden tysiąc dziewięćset siedemnaście złotych czterdzieści cztery grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 1.814,14 zł (jeden tysiąc osiemset czternaście złotych czternaście groszy) poczynając od dnia 27 marca 2020 roku do dnia zapłaty,
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie,
3. zasądza od pozwanej **A. M.** na rzecz powoda (**...**) **Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.** kwotę 665,10 zł (sześćset sześćdziesiąt pięć złotych dziesięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 540,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami ustawowym za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty,
4. nadaje wyrokowi w zakresie punktu 1 i 3 rygor natychmiastowej wykonalności.

sędzia Krzysztof Rogalewicz

sygn. akt I C 558/20

UZASADNIENIE

Powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł o zapłatę od pozwanej kwoty 6.397,44 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie poczynając od dnia 27 marca 2020 roku do dnia zapłaty (pозew – k. 4-5).

Pozwana A. M. nie stawiała się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę i nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

12 lipca 2018 roku pozwana zawarła umowę pożyczki nr (...) z (...) Sp. z o.o. we W.. Umowa została zawarta na okres trzydziestu miesięcy. W umowie pożyczkodawca udzielił pozwanej pożyczki na następujących warunkach:

- całkowita kwota pożyczki – 6.400 zł,
- opłata operacyjna – 6.400 zł,
- kwota odsetek – 862,29 zł,
- całkowita kwota do zapłaty (suma powyższych kwot) – 13.662,29 zł.

Taką całkowitą kwotę pozwana miała spłacić w trzydziestu miesięcznych ratach po 455,32 złotych (umowa – k. 17-20, harmonogram – k. 22, potwierdzenie dokonania przelewu – k. 21).

Ponieważ pozwana nie dokonywała terminowych spłat kolejnych rat pożyczkodawca wezwał pożyczkobiorcę do dokonania zapłaty zaległej kwoty, a następnie wypowiedział umowę (wezwanie – k. 24, wypowiedzenie – k. 25).

Powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. jest następcą prawnym pożyczkodawcy (pozew – k. 4-5, wyciąg z rejestru funduszy inwestycyjnych – k. 29-30, odpis KRS – k. 30-31, umowa sekurytyzacji – k. 6-13).

W chwili wniesienia pozwu pozwana nie zapłaciła kwoty 6.397,44 złotych, stanowiącej sumę niespłaconego kapitału, prowizji oraz odsetek (pozew – k. 4-5).

Zgodnie z art. 720 Kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Pozwany w umowie jest konsumentem, zaś powód pożyczkodawcą - przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych i przy zawieraniu umów posługuje się wzorcami umownymi. Zatem w niniejszej sprawie mają także zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 1083). Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki - art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy. Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 Kc postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta - art. 385¹ § 3 Kc. Niedozwolonymi postanowieniami (klausulami) umownymi są takie zapisy, które w sposób nieuczciwy kształtują prawa i obowiązki stron umowy, prowadzą do naruszenia stanu równowagi kontraktowej pomiędzy stronami. W wyroku z 14 marca 2013 r. (C-415/11, A. przeciwko C. d'E. de C.) Trybunał Sprawiedliwości UE wskazał, że o sprzeczności z zasadami dobrej wiary, które na gruncie prawa europejskiego stanowią odpowiednik „dobrych obyczajów”, można mówić wtedy, gdy postanowienia umowne kształtują rozkład praw i obowiązków w sposób, który nie zostałby zaakceptowany przez strony w toku uczciwie prowadzonych negocjacji.

W postępowaniu sądowym sąd zobowiązany jest do badania czy postanowienia umowy zawartej przez konsumenta z przedsiębiorcą - profesjonalistą w danej dziedzinie kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, a przy stwierdzeniu takiego przypadku uwzględnienia z urzędu sankcji bezskuteczności, bez konieczności podniesienia takiego zarzutu przez konsumenta. Przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 15 marca 1996 r., I CRN 26/96, OSNC 1996, nr 7 -8, poz. 108).

Zgodnie z art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim w brzmieniu obowiązującym w chwili zawarcia umowy pożyczki maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu ((...)) oblicza się według wzoru: $(...) \leq (K \times 25 \%) + (K \times n/R \times 30 \%)$, gdzie K oznacza całkowitą kwotę kredytu, n – okres spłaty wyrażony w dniach, zaś R – liczbę dni w

roku. Jednocześnie zgodnie z tym przepisem pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu. Na gruncie przedmiotowej sprawy naliczone przez poprzednika powoda łącznie wszystkie opłaty formalnie mieszczą się w granicach zakreślonych przez treść art. 36 a ustawy. Są jednak równe górnemu limitowi.

Tymczasem podkreślenia wymaga okoliczność, że wskazana przez ustawodawcę wysokość kosztów to wysokość maksymalna. Nie są to koszty, które automatycznie należą się każdemu pożyczkodawcy. Nie mogą być też naliczane w sposób dowolny, oderwany od konkretnej sytuacji. Ustalenie w umowie maksymalnej (albo zbliżonej do maksymalnej) wysokości pozaodsetkowych kosztów pożyczki musi mieć obiektywne uzasadnienie. Aby je naliczyć w tej wysokości pożyczkodawca musi wskazać przyczyny takiego rozwiązania, w szczególności, że faktycznie je poniósł.

Przyjęcie, że przedsiębiorca w stosunkach z konsumentem może w każdej sytuacji naliczyć, niezależnie od własnych kosztów, maksymalną (albo zbliżoną do maksymalnej) wysokość pozaodsetkowych kosztów pożyczki jest niczym innym jak akceptacją możliwości jednostronnego narzucenia warunków umowy przez podmiot gospodarczy w sposób, który nie zostałby zaakceptowany przez strony w toku uczciwie prowadzonych negocjacji. Byłoby to sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszałoby interesy konsumenta – pozwanej w tej sprawie.

W niniejszej sprawie w ocenie sądu za niedozwolone klauzule umowne należało uznać postanowienia umowy pożyczki w zakresie wysokości łącznych pozaodsetkowych kosztów pożyczki, to jest opłaty operacyjnej w kwocie 6.400 złotych, co stanowi 100 % kwoty pożyczki.

Wysokość tych kosztów jest sprzeczna z dobrymi obyczajami obowiązującymi w stosunkach między konsumentem a przedsiębiorcą i rażąco narusza interesy pozwanej, stanowiąc jednocześnie dodatkowy, niczym nieuzasadniony dochód powoda. Obciążenie pozwanej tak wysokimi pozaodsetkowymi kosztami pożyczki jest ponadstandardowe, przy czym powód nie wskazał szczególnych, obiektywnych przyczyn dodatkowego obciążenia konsumenta, uzasadniających ponoszenie nadzwyczajnych kosztów. Nie wynikają one ani z treści umowy, ani pism procesowych w niniejszej sprawie. Nie wskazano na żadne czynności, które powód podjął w związku z udzieleniem pożyczki, a które doprowadziły do powstania tak wysokich kosztów. Jedynie w części można podzielić argumenty powoda dotyczące zwiększonego ryzyka, a co za tym idzie kosztów udzielania tego rodzaju pożyczek. Sąd wziął także pod uwagę okoliczność stosunkowo zwiększonych kosztów przy niewielkich kwotach pożyczek. W ocenie sądu za całkowicie wystarczające uznać należy pobranie opłaty operacyjnej (provizji) maksymalnie w wysokości nie przekraczającej 30% ustalonej w umowie kwoty pożyczki, to jest 1.920 złotych. Podkreślić też trzeba, iż tak ustalone pozaodsetkowe koszty pożyczki nadal znacznie przewyższają wysokością podobne koszty banków w przypadku udzielanych przez nie kredytów i pożyczek. Naliczenie opłaty prowizyjnej ponad przyjętą w orzeczeniu sądu wysokość jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta - pozwanego tej sprawie. Należy ją zatem ocenić, przynajmniej we wskazanej części, jako niedozwolone postanowienia umowne.

Należy także mieć na uwadze, że pozwany miał zwrócić powodowi także kwotę 862,29 złotych odsetek.

Reasumując, zdaniem sądu, zapisy umowy pożyczki dotyczące pozaodsetkowych kosztów udzielonej pożyczki, to jest opłaty operacyjnej w wysokości 100% kwoty pożyczki nie wiążą w części pozwanej, co do prowizji w wysokości ponad 30% pożyczonej kwoty. Ustalona w umowie wysokość prowizji kształtuje obowiązki pozwanej w sposób, przynajmniej w części, sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy. Należy ją zatem ocenić, w części ponad 4.480 złotych, jako niedozwolone postanowienia umowne.

Zgodnie z treścią art. 339 § 1 Kpc sąd może wydać wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany w wyznaczonym terminie nie złożył odpowiedzi na pozew. W przypadku, o którym mowa w § 1, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o faktach zawarte w pozwie lub pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed posiedzeniem, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa - art. 339 § 2 Kpc. W myśl art. 340 § 1 Kpc sąd wyda wyrok zaoczny, jeżeli mimo niezłożenia odpowiedzi na pozew skierowano

sprawę do rozpoznania na rozprawie, a pozwany nie stawiał się na tę rozprawę, albo mimo stawienia się nie bierze w niej udziału.

Dlatego sąd, wyrokiem zaocznym, zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.917,44 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie poczynając od dnia 27 marca 2020 roku do dnia zapłaty. Zasądzona kwota stanowi różnicę pomiędzy kwotą dochodzoną, wynikającą z treści umowy, a częścią nienależnej opłaty w kwocie 4.480 złotych. W tym bowiem zakresie sąd oddalił powództwo.

Przy rozstrzygnięciu o kosztach procesu sąd, po zastosowaniu art. 98 § 1 i 3 Kpc oraz art. 100 Kpc, zasądził od pozwanej na rzecz powoda (który wygrał sprawę w 30%) kwotę 665,10 złotych tytułem zwrotu części kosztów procesu.

W oparciu o przepis art. 333 § 1 pkt 3 Kpc sąd nadał wyrokowi w punktach 1 i 3 rygor natychmiastowej wykonalności.

sędzia

Krzysztof Rogalewicz